CZĘŚĆ XLIX — № 34. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumeratą przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, $\frac{7}{19}$ MAJA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{6}{18}$ MAJA.

NOWINY DWORU.

W przeszłą Niedzielę, 2 Maja, hrabia *Karnicki*, Sekretarz Poselstwa Austryackiego, P. *Erving*, Sekretarz Poselstwa Stanów Zjednoczonych Ameryki, PP. *Gillman* i *Haldeman*, urzędnicy tegoż Poselstwa, i P. *Saunders*, obywatel Stanów Zjednoczonych Ameryki, mieli zaszczyt być przedstawionemi N. CESARZOWI JMCI.

Tegoż dnia, baron *Lebzeltern*, Minister Rezydent Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości przy Dworze Parmy, opuszczając S.-Petersburg, miał zaszczyt złożyć pożegnanie NN. CESARZOWI i CESARZOWEJ.

— 4 Maja, wieczorem J. C. K. WYSOKOŚĆ OLGA MIKOŁAJOWNA i Jej Dostojny Małżonek, J. K. W. XIĄŻĘ NASTĘPCA WIRTEMBERGSKI opuścili tutejszą stolicę w powrocie do Niemiec.

Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale Wojskowości, z dnia 30 Kwietnia, mianowani: Jenerał-major korpusu Żandarmów *Regenkampf*, Komendantem Wyborga, z zaliczeniem do jazdy; pułków Ułanów: Nowoarchangelskiego, Dowodzca Jenerał-major *Kryczyński*, Dowodzcą 2 brygady 4 lekkiej dywizyi jazdy, Nowomirgorodzkiego Pułkownik *Rosławlew 2*, Dowodzcą Nowoarchangelskiego, a Pułkownik pułku Huzarów J. C. WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA *Hune 2*, Dowodzcą Wozniesieńskiego pułku Ułanów, na miejsce Jenerał-majora *Loewenhagen*, który zalicza się do jazdy; — wykreślony zostaje ze spisów, zmarły Dowodzca 2 brygady Rezerwowej lekkiej dywizyi jazdy, Jenerał-major *Duczyński*; — 1 Maja, Pełniący obowiązki Naczelnika Sztabu 1 Rezerwowego korpusu jazdy, Fligel-adjutant J. C. Mości, Pułkownik pułku Kawalergardów *Achmatow 1*, mianowany pełniącym obowiązki Naczelnika Sztabu 3 korpusu piechoty, na miejsce Jenerał-majora *Tietierewnikowa*, który zalicza się do Armii.

— Przez takiż Rozkaz dzienny do korpusu Inżenjerów Dróg Kommunikacyj i Budów Publicznych, z dnia 29 Kwietnia, zostający przy Głównozarządzającym Wydziałem tych dróg, Pułkownik *Jerakow*, mianowany Vice-Dyrektorem Departamentu Kunsztowniczego Głównego Zarządu, na miejsce Pułkownika *Szembela*, który otrzymuje dymissyą z mundurem i pensyą połowiczną według Ustawy.

Rozkaz dzienny CESARSKI *w Wydziale służby Cywilnej, z dnia 6 Kwietnia.*

(Dokończenie, patrz № 32.)

Następni Urzędnicy gubernii Wołyńskiej zostają podniesieni, za wysługę lat, do rang: Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegijalni: Rządu Gubernijalnego Pomocnicy: Starszego Sekretarza, Zarządzający stołem popisowym *Rossowiecki* i Naczelnika Stołu *Rodziewicz;* Archiwista Szlacheckiego Deputat. Zgromadzenia *Adamowicz;* Sekretarze: Kancellaryj powiatowych Marszałków: Owruckiego *Krasnopolski* i Rowieńskiego *Skwarecki*, Włodzimierskiego Ziemskiego Sprawnika *Lewicki;* Sądów Ziemskich: Kowelskiego Naczelnik Stołu *Marcinkowski*, Zasławskiego były Naczelnik Stołu, obecnie Sekretarz tegoż Sądu *Jurewicz* i Włodzimierskiego Rejestrator *Fiedorowicz;* Dozorca Rowieńskiego miejskiego lazaretu *Kozicki;* Pomocnicy Dozorców Okręgowych w powiatach: Dubieńskim *Rutkowski*, Zasławskim *Dybowski*, Owruckim *Stankiewicz*, Krzemienieckim *Jarocki*, Kowelskim *Bieniewski* i Łuckim byli Pomocnicy *Trzecieski* i *Stempniowski;* Sekretarze Dozorców Okręgowych w powiatach: Ostrogskim *Tokarżewski* i Żytomirskim *Sozański;* Urzędnicy Kancel-

laryj: Kijowskiego Wojennego, Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał-Gubernatora *Łopacki* i Naczelnika gubernii *Konaszewicz*, *Trofimow* i *Karyszkowski*, Rządu Gubernijalnego: *Janowski*, *Boczkowski*, *Laudański*, *Sieńkiewicz* i *Skrzyński*, Urzędu Powsz. Opieki *Kalinowicz*, Szlacheckiego Deputat. Zgromadzenia *Weselski* i *Pawsza*, Kancellaryj powiatowych Marszałków: Krzemienieckigo *Miłaszewski* i Ostrogskiego *Wicherski;* były Urzędnik Kancel. Rządu Gubern., obecnie dymisyonowany *Sobotowicz;* były Pomocnik Naczelnika Stołu Sądu Cywil. obecnie dymisyonowany *Wigura;* Sądów Powiatowych, Assesorowie: Rowieńskiego *Langans* i Kowelskego *Skorupski* i *Sidorow*, Nowogradwołyńskiego były Assesor *Tatarinow;* Sekretarze: Łuckiego *Gliński* i Żytomirskiego *Puchalski*, Włodzimierskiego Powytczyk *Piaszczyński* i Krzemienieckiego były Powytczyk, obecnie dymisyonowany *Nowiński*, Nowogradwołyńskiego Magistratu Powytczyk *Piotrowicz* i Urzędnicy Kancel. Izby Sądu Cywilnego *Wiśniewski* i Owruckiego Magistratu *Tychalski;* Izby Skarbowej pełn. obow. Kontrolera *Ortyński* i Pomocnicy: Buchaltera *Terlecki* i Kontrolera *Czapowski;* Kass powiatowych: Kowelskiej Buchalterowie *Podczaszyński*, *Szulakowski*, i Rowieńskiej Dziennikarz *Straszewski;* Urzędnicy Kancel. Izby Skarbowej *Korotkiewicz* i *Welecki*, Kass powiatowych: Nowogradwołyńskiej *Tarnawski* i Włodzimirskiej *Baranowicz* i *Chraszczewski;* Sekretarz Ostrogskiego Zarządu okręgowego Dóbr Państwa *Lewicki* i Urzędnik Kancel. Izby Dóbr Państwa *Pisański;* były Pomocnik Naczelnika Stołu Prawosławnego Konsystorza *Smolański* i Urzędnicy Kancellaryi *Podwysocki*, *Michalewicz* i *Janczewiecki*, Sekretarz Reszetyłowskiego Pocztowego oddziału *Tuszyński;* — Niemający rang mianowani: Rejestratorami Kollegijalnemi: Pełniący obowiązki Naczelnika Stołu Urzędu Powszechnej Opieki *Bobowski*, Kurator zapasowych magazynów zboża w powiecie Żytomirskim *Ulanicki* i byli: Kuratorowie tegoż powiatu *Bielakowski* i Łuckiego *Setcki* i Deputat Nowogradwołyńskiego powiatowego Komitetu przedaży trunków *Baczkowski*, Dozorca Kwartałowy w Nowogradwołyńsku *Pilecki*, Naczelnik Stołu Łuckiego Sądu Ziemskiego *Zadarnowski;* Sekretarze Dozorców Okręgowych w powiatach: Włodzimierskim *Popławski*, *Pawłowski* i Ostrogskim *Zawojski* i *Niegrebiecki;* Urzędnicy Kancellaryj, Kijowskiego Wojennego, Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał - Gubernatora *Gojżewski*, *Przykucki* i Naczelnika Gubernii *Sienkiewicz*, *Wroczyński*, *Czerczycki*, *Hejbowicz 1*, *Hejbowicz 2*, *Plechanow* i *Korewicki*, Rządu Gubernijalnego: *Obniski*, *Rużycki*, *Myszkowski*, *Kowalewski*, *Tustanowski*, *Niemołowski*, *Płotnicki* i *Ignatowicz*, Komitetu Gubernijalnego do inwentarzy majątków obywatelskich *Podhorodecki*, Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia *Kruszewski*, *Chlebowski*, *Bielkiewicz* i *Przysiecki*, Krzemienieckiego Zarządu Gorodniczego *Nowoticki* i *Pilecki*, Sądów Ziemskich: Nowogradwołyńskiego *Domaszkiewicz*, Kawelskiego *Bałkowski*, Owruckiego *Tychalski*, Krzemienieckiego *Singalewicz*, i byli Kancelarzyści: Kowelskiego *Załęski* i Zasławskiego *Mioduszewski;* Sądów powiatowych: Krzemienieckiego Assesor od Szlachty *Ostrowski*, Rawieńskiego, Sekretarz *Suszczewski*, Starokonstantynowskiego Archiwista *Popławski* i Ostrogskiego Dozorca Aktów wieczystych *Kardaszewicz;* Sekretarze Strapczych powiatowych: Nowogradwołyńskiego *Perro* i Żytomirskiego *Łabudziński*, były Sekretarz Łuckiej Szlacheckiej Opieki *Jakubowski* i Kancellarzyści Izb: Sądu Cywilnego *Pruszyński*, *Bartoszewicz*, *Wyszpolski* i Sądu Kryminalnego *Kozaczyński* i *Jeżowski*, Sądów powiatowych, Ostrogskiego *Kalinowski* i *Wisznicki*, Dubieńskiego *Fiedorowski*, Starokonstantynowskiego *Zubczewski* i *Czernicki*, Nowogradwołyńskiego *Łankowski* i *Herman*, Kowelskiego *Dybowski* i Żytomirskiego *Macewicz*, Owruckiej Szlacheckiej Opieki *Gniewczyński* i Nowogradwołyńskiego Magistratu *Karunowski*, były Kancellarzysta Włodzimierskiego Sądu powiatowego *Niebyłowski;* Izby Skarbowej: Pomocnicy Buchaltera *Niewengłowski*, *Mierzejowski* i były Pomocnik Naczelnika Stołu *Protasowicz*, Kass powiatowych: Nowogradwołyńskiej Buchalter *Niedzielski* i Żytomierskiego Pomocnik Buchaltera *Kulesza* i Dziennikarz *Januszewicz;* Kancellarzyści: Izby Skarbowej *Ostawowski*, Żytomirskiej kassy powiatowej *Gilewicz* i przy Dozorcy akcyzy powiatu Krzemienieckiego *Wołyński;* Kancellarzyści Izby Dóbr Państwa *Kizimowicz* i Kowelskiego Zarządu Okręgowego *Dybowski;* Rejestrator Prawosławnego Konsystorza *Iwanicki*, Naczelnik Stołu Starokonstantynowskiego Duchownego Zarządu *Bubałowicz*, i Kancellarzyści: Konsystorza *Zaremba-Hadziacki*, *Battałowski*, *Łotocki*, *Kossowicz*, *Snigurowski* i Zarządów Duchownych Ostrogskiego *Bocianowski*, Owruckiego *Czerwiński* i Starokonstantynowskiego *Rudański*.

— Przez Dyplomata Cesarskie z dnia 31 Marca, 6, 10 i 11 Kwietnia, Najłaskawiej mianowani kawalerami orderu Św. Włodzimierza 2 klassy: Jenerał-adjutant, Jenerał-porucznik baron *Liewen*, Zawiadujący lewém skrzydłem linii Kaukazskiej i Dowodzący 20 dywizyą pieszą Jenerał-major baron *Wrangel 2*, Kutaiski Wojenny Gubernator, Zarządzający też wydziałem Cywilnym Jenerał-major xiążę *Gagarin 1*, Członek Rady i Komitetu Naukowego korpusu Inżenjerów Górniczych, Jenerał - porucznik *Beger*, Naczelnik 1 okręgu Żandarmów Jenerał-porucznik hrabia *Zukato*, Radzcy Tajni: Dyrektor Zarządu Duchowno-Naukowego przy Najśw. Rządzącym Synodzie *Karasiewski*, i Starszy Radzca Ministerstwa Spraw Zagranicznych *Łabęcki*, Vice-Dyrektor Departamentu Inżenjeryi Ministerstwa Wojny, Jenerał-porucznik *Sorokin*, Marszałek Szlachty gubernii Tyfliskiej, Jenerał-major xiążę *Orbeljan 1*, Rzeczywiści Radzcy Stanu: Członek Akademii (Akademik Zwyczajny) i Sekretarz Dożywotni Cesarskiej Akademii Nauk *Fuss*, Vice - Dyrektor Departamentu Poczt, Szambelan *Prokopowicz-Antoński*, i Członek Głównego Szkół Rządu, Dyrektor Głównego Pedagogicznego Instytutu *Dawydow*, Dowodzca 2 brygady 19 dywizyi pieszej, i Naczelnik prawego skrzydła linii Kaukazskiej Jenerał - major *Jewdokimow* i zostający przy Ministrze Wojny do poleceń

szczególnych i pełniący obowiązki Vice-Dyrektora Kancellaryi tegoż Ministra, Rzeczywisty Radzca Stanu *Ustriałow*.

NOWINY ZE WSCHODNIEGO BRZEGU CZARNEGO MORZA.

Przy opuszczeniu na początku Marca bieżącego roku niektórych postów na Wschodniém brzegu morza Czarnego, garnizon Gagryńskiego postu był w nim pozostawiony do czasu wyjaśnienia stanu rzeczy w Abchazyi; w połowie zaś Kwietnia, Zwierzchność miejscowa uznała, dalsze utrzymywanie Gagryńskiego postu, w obecnych okolicznościach niepotrzebném.

Znajdujący się w Kerczu, grecki poddany, rodem z wyspy Hydryi, *Saranto Fotia*, dokonał w tém zdarzeniu bezprzykładnego czynu; ofiarował się, bezpłatnie, na statku swoim «Święty Jan,» udać się do Gagry i uwieść ztamtąd załogę; chwalebne jego poświęcenie się, zostało uwieńczone zupełnym skutkiem.

Przybywszy, jak było naznaczono, 19 Kwietnia, *Saranto Fotia* uznał, że górale w znacznych siłach osaczyli ten post już od 9 tegoż miesiąca, ale mężnie przywitani od załogi, oczekiwali ukazania się anglo-francuzkich okrętów, dla stanowczego napadu.

Posadzeniu wojsk na statki pogoda nie sprzyjała i do tego można było się zabrać dopiero 20 Kwietnia, o 2 po południu, a w braku wiosłowych batów, zabieranie się to na statki przeciągnęło się do północy. O zmierzchu gorale przypuścili szturm, ale byli odparci kartaczami. Tymczasem, stopniowo, cały garnizon został wywieziony, prócz ochotników, pozostałych dla zagwożdżenia dział i wysadzenia warowni na powietrze.

Smiałe to dzieło, przy grożącym napadzie gorali, dokonane zostało przez Poruczników Czarnomorskiego linijowego № 9 bataljonu *Bohajewskiego* i *Seziniewskiego*, Tyfliskiego artylleryjskiego garnizonu Porucznika *Bezruczkina*, 33 żołnierzy i znajdującego się na statku «Św. Jan,» poddanego rossyjskiego, greka Pawła *Popandopolo*. Wszczęli oni pokolejny ogień z dział, które natychmiast po wystrzeleniu były zagwożdżane; jednoczasowie zaczęli podpalać budynki, w których złożone były strzelnicze zapasy, gdy zaś ogień już się był rozpalił, podpalili przewodniki do min, przeprowadzone pod ścianami postu, i szczęśliwie połączyli się ze swemi towarzyszami.

21 Kwietnia, ze statku «Św. Jan,» widziane były skutki wybuchów i pożarów; gorale nie śmieli zbliżać się do rozwalin, wśród których nie ustawały wybuchy bomb i granatów.

23 Kwietnia, wieczorem, Gagryńska załoga była odwieziona do Kerczu, w liczbie 606 ludzi, ze sprzętami cerkiewnemi i ikonostasem, dwoma moździerzami i zupełnym kompletem broni i nabojów.

Przy ostrzeliwaniu się z góralami i samém opuszczeniu postu nie ponieśliśmy żadnej w ludziach straty.

Przez cały ten czas nieprzyjacielskie okręty nie pokazywały się i nie były spotkane od statku «Św. Jan,» ani w drodze do Gagry, ani w powrocie.

N. Cesarz Jmć, zwracając Najmiłościwszy wzgląd ku chlubnemu postępowaniu szypra *Fotia*, raczył mianować go kawalerem orderu Św. Włodzimierza 4 klassy i udzielić tak jemu samemu, jako i całemu ekwipażowi statku «Św. Jan,» nagrody pieniężne. *(R. I.)*

Pszczoła Północna, Gazeta Petersburska, kreśli zajmujący rys obrzędu religijnego, który poprzedził w Kronstadtcie zabranie się na okręty ekwipażów flotty Cesarskiej, która ma, w zatoce Finlandskiej i morzu Baltyckiém, utrzymywać honor ruskiej bandery. 25 Kwietnia, mówi Gazeta, miało miejsce w Kronstadtcie nabożeństwo i poświęcenie chorągwi. O godzinie 11 rano ekwipaż Gwardyi i ekwipaże Flotty zebrały się na placu Piotra I, dokoła pomnika tego nieśmertelnego założyciela Kronstadtu i Ruskiej flotty. Wszyscy mieszkańcy miasta zgromadzili się, ażeby być świadkami rozrzewniającego widoku, i połączyć swoje gorące modły z temi, które nasi nieustraszeni marynarze zasyłali do Najwyższego. Pogoda była najpiękniejsza, przepyszne słońce ogrzewało zgromadzenie i oświecało okręty znajdujące się jeszcze w zimowej przystani i mające wyjść do portu. Nie było najmniejszego powiewu, i świece otaczające pulpit, gorzały bez przerwy przez cały czas obrzędu. — O samem południu przybyło Duchowieństwo, a za niem zostający przy Osobie J. C. Mości, Dowodzący flottą Admirał *Rikord*, Pierwszy Komendant portu i Wojenny Gubernator miasta, Jenerał-adjutant, Vice-admirał *Lütke*, i inni obecni w Kronstadtcie admirałowie.

Przeszedłszy się po szeregach majtków, pozdrowiwszy każdy z osobna bataljon, przy powinszowaniu mu świąt Wielkonocnych, admirał Rikord rozkazał uderzyć w bębny na modlitwę. Na pulpicie, pośród placu, wystawiony był obraz św. Mikołaja Cudotworcy, orędownika Marynarzy; wtenczas zaczęła się modlitwa i można sobie wystawić jak gorąco każdy z obecnych błagał Boga o zwycięztwo nad wrogami naszego Wielkiego Monarchy. Kiedy wszyscy upadli na kolana, widok był zachwycający, ale niepodobna jest opisać taką chwilę, trzeba było znaleźć się na tej uroczystości, żeby pojąć całą wielkość obrazu. Po modlitwie chorągwie zostały pokropione wodą święconą i obecni przyszli ucałować Krzyż, w którego obronie Rossya oręż podniosła; Duchowieństwo następnie przebiegło szyki marynarzy, dla pokropienia ich też święconą wodą. Po nabożeństwie Przewielebny Jan Cwietków, kapłan cerkwi Trzech Królów, miał krótką przemowę.

Po odejściu Duchowieństwa, bataljony defilowały w ściśnionych kolumnach, i pięknie było widzieć ich raźnie przeciągających przed swoim sędziwym Wodzem, zwłaszcza kiedy się pomyśliło, że w ciągu dwóch miesięcy byli zajęci, uzbrajaniem swoich okrętów. Cudny to był widok! z takiemi ludźmi idzie się daleko, i jakkolwiek admirał Napier, w swym Rozkazie dziennym radził swoim marynarzom, żeby dobrze wyostrzyli kordelasy, trudno im będzie przebić kamienną ścianę serc Ruskich marynarzy—Podczas nabożeństwa, jeden okręt kupiecki amerykański szczęśliwie wszedł do portu, holowany przez wojenny statek parowy *Władimir*.

Oto jest przemowa miana przez X. Cwietkowa podczas tego rozczulającego obrzędu:

«Błogosławieństwo Boskie niech będzie z wami!

«W czasie wojny, kiedy ważny krok się gotuje, zwykle się przypomina wojownikom, doń przeznaczonym, dawne świetne czyny, dla pobudzenia ich do nowego odznaczenia się, stawi się im przed oczy pamięć sławy, nabytej ich trudami i męztwem. W obec wojsk zgromadzonych na tym placu, wznoszących modły swoje do Boga« o udzielenie zwycięztwa nad wrogami, cóż stosowniejszego może powiedzieć

sługa ołtarzy, jeżeli nie to: Błogosławieństwo Boskie niech będzie z wami, wojownicy Chrystusowi! O jakiejże sławie Ruskiego oręża właściwiej wspomnieć, jeżeli nie o tej, że oręż ten oddawna i zawsze ochraniany był mocą Pańską, a wojownicy Rossyi stale w swych wyprawach wspierani byli Prawicą Boga zastępów! Pan umocnił ramię Dymitra, na pokonanie Mamaja, Pan dał Janowi moc zniweczenia państwa Tatarskiego, Pan uzbroił do boju Minina i Pożarskiego, Pan, mieczem Piotra zapewnił Rossyi Połtawskie zwycięztwo, Pan, w straszliwej chwili proby narodu Rossyjskiego uwieńczył walkę Alexandra! Bóg jest z nami, bogabojni żołnierze! Jęliście się broni za dobrą sprawę, za Krzyż Chrystusow, a Bóg jest za sprawiedliwemi. Idźcie więc spokojnie do walki, idźcie z miłością Boga i ufnością w Jego opiece. Nie macie się czego obawiać wrogów Rossyi, albowiem błogosławieństwo Boże jest z wami. Amen.»

— Rozkaz dzienny admirała Rikorda podaje do wiadomości flotty, że Burmistrz miasta Kronstadtu, Michał *Muraszew*, ofiarował J. C. Wysokości W. X. Konstantynowi Mikołajowiczowi, w imieniu korporacyi kupców tego miasta obraz świętego Mikołaja Cudotworcy dla Baltyckiej flotty, i który, stosownie do żądania darodawcy ma być umieszczony na admiralskim okręcie. Obraz ten jest odmalowany na deszczce cyprysowej, wypiłowanej z masztu przodowego okrętu tureckiego, pojmanego niegdyś przez eskadrę admirała Sieniawina, i dostał się był Panu Muraszew w spadku.

— Piszą z Rewla, 12 Kwietnia: «P. Rotmistrz hrabia *Buxhoewden*, umieścił w Gazecie Gubernijalnej Estlandskiej, pod datą z Wims, 30 Marca wezwanie następujące:

«Za zezwoleniem P. Jenerał-adjutanta *Berg*, Dowodzcy wojsk w Estlandyi, zamierzam, utworzyć dla obrony wybrzeży, kompaniją celnych strzelców, do której niedostaje mi już tylko 32 ludzi. Ci, którzy z pobudek miłości Ojczyzny chcieliby należeć do tej kompanii, są wezwami do stawienia się niezwłocznie w mojej posiadłości Wims, gdzie, po odbyciu examinu pod względem biegłości w strzelaniu, będą przyjęci na warunkach korzystnych. Obwieszczam zarazem, że potrzebuję jeszcze 17 karabinów, które pragnę nająć lub nabyć korzystnie dla właścicieli takowej broni.»

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 2 Maja pozostawało chorych 152 — w ciągu doby zachorow. 22 — wyzdr. 6 — umarło 15 — po 3 Maja pozostało chorych 153.

W ciągu doby zachor. 22 — wyzdr. 4 — umarło 15 — po 4 Maja pozostało chorych 156.

W ciągu doby zachor. 22 — wyzdr. 5 — umarło 7 — po 5 Maja pozostało chorych 166.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

DANIJA.

KOPENHAGA, *2 Maja*. Gabinet nowy został złożony następnie: PP. Oerstedt, Minister Sprawiedliwości i Wyznań, oraz Prezes Gabinetu; Bluhme, Minister Spraw Zagranicznych; jeneral-porucznik Hansen, Wojny; admirał Steen-Bille Marynarki; Tillisch Spraw Wewnętrznych; hrabia Ch. Moltke, Minister dla Schleswigu; Rewentlow-Criminil, dla Holstein i Lauenbourg.

Kopenhaga, *5 Maja*. Blokada portów Baltyckich wywiera najgorszy wpływ na nasz handel. Dowoz z Finlandyi drzewa, zwykle tak znaczny, ustał zupełnie, i w braku materyału budowlowego, robotnicy niemieccy, jako cieśle, mularze, i t. p. w wielkiej liczbie tu zgromadzeni, widzą się zmuszonemi wracać do swoich krajów.

Kopenhaga, *7 Maja*, *wieczorem*. (Przez telegraf.) Cała eskadra francuzka weszła do Sundu z Wingo. *(P. P.)*

SZWECYA.

Depesza telegraficzna z Kopenhagi z dnia 8 Maja, odebrana w Hamburgu, donosi, że flotta angielska, pomnożona dwoma nowemi okrętami linijowemi żaglowemi, *Cumberland* od 70 i *Prince Regent* od 90 dział, oraz okrętem francuzkim *Austerlitz* od 100 dział, odpłynęła 5 Maja, rano, z Elisnabben, pod Stockholmem. Gazeta Gothenburgska pisze, że flotta francuzka nie zatrzymywała się w Wingo, ale wprost popłynęła dalej. *(J. de S.-P.)*

NIEMCY.

WIEDEŃ, *6 Maja*. Wszędzie gdzie się ukażą Cesarz i Cesarzowa, NN. Państwo wzbudzają najżywszy entuzyazm ludu.

— 10 Maja J. C. K. W. Arcyxiążę Albert, spodziewany jest do Pesth w powrocie ze swej inspekcyjnej podróży. Tym sposobem same przez się upadają pogłoski, urosłe z powodu wycieczki do Semlina, podług których, Arcyxiążę miał objąć dowodztwo wojsk austryackich, i zająć z niemi małą Wałachiję.

— Donoszą z Pragi, 6 Maja, że Hrabia Chambord zamierza w ciągu lata, odbyć podróż do Londynu, dla widzenia się z Xięciem de Nemours i innemi osobami Domu Orleańskiego. Ta podróż uradzona została jeszcze w roku przeszłym, podczas bytności Xięcia de Nemours w Frohsdorff.

— 4 Maja wieczorem Hrabia Radecki wrócił z Wiednia do swojej rezydencyi, Werony.

Werona, *7 Maja*. (Depesza telegraficzna.) Sekwestr nałożony na majątki 160 osób w Lombardyi i 29 osób w Królestwie Wenecyi, został zdjęty.

PRUSSY. Spodziewają się w krótce przybycia do Berlina Posła Greckiego P. Schinas, umocowanego też przy Dworach Wiedeńskim i Munichskim; tenże będzie Posłem Grecyi przy Związku niemieckim.

— Donoszą z Memla, 3 Maja, że korwetta angielska *Conflict* wyszła w morze, ale za to dwa okręty linijowe znajdowały się w widoku Memla. *Conflict*, przyprowadziła tam była cztery pojmane okręty, jako pryzy wojenne. Konsul angielski chciał odesłać je do Anglii nająwszy do tego pruskich majtków, ale Policya portowa oparła się ich zwerbowaniu. Nakoniec Konsul zdołał złożyć ekwipaż dla odprowadzenia tych pryz, z nadpotrzebnych majtków angielskich. Jedna z nich musiała pozostać w Memlu po 3 Maja, z powodu, że władze miejscowe odmówiły potrzebnego pasportu kapitanowi Pruskiemu, który się najął dla odprowadzenia jej do Hull, tak iż Konsul zmuszony był szukać na jego miejsce szypra anglika.

NASSAU. Biskup Limburgski, odebrał od Papieża brewe, pochwalające w zupełności postępowanie jego w zajściu władzy duchownej w prowincyi Wyższego Renu z miejscowemi Rządami. Zajście to w Xięztwie Nassau przybrało obrót bardziej jeszcze opłakany niż w innych krajach, tę prowincyą składających.

HANOWER. Sejm Hanowerski zatwierdził zasadę neutralności Hanowru w obecnej wojnie. Prawo tyczące się tego przedmiotu będzie ogłoszone niezwłocznie. Prawo to, między innem, zabrania uzbrajania korsarzów i wpuszczania ich do portów. *(G. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *6 Maja.* Wspomnieliśmy o wniesieniu przez Kanclerza Skarbu, na posiedzeniu Izby Gmin 4 Maja, wyrachowania kredytów dodatkowych, potrzebowanych z powodu wojny, w ilości 5,595,863 funt. sterl. Summa ta rozdziela się następnie: na marynarkę właściwą 1,457,031 funt. na koszta przewozu wojsk i koni, 3,096,000, na armiją 300,000; na materyały 742,132 funt. sterl.

Na posiedzeniu 5 Maja, każdy z Ministrów do którego wydziału kredyta takowe ściągają się, wnosił je na Izbę poosobno. Po wniesieniu przez sira J. Graham kredytu na marynarkę, P. Baillie chciał czynić jakieś uwagi, ale P. Hume rzekł, iż możnaby oszczędzić Izbie drobiazgowych krytyk i należy uchwalić żądane kredyta jednomyślnie. Izba Gmin powinna dziś pokazać, że pokłada zupełną ufność w swym Gabinecie, zwłaszcza po tak liberalném postępowaniu, jakie przyjęto względem krajów i okrętów neutralnych.

Cyfra kredytu uchwalona jest jednomyślnie. Toż samo ma miejsce co do kredytów: na armiją, wniesionego przez P. Sydney Herbert i na materyały, przez P. Monsell.

— Gazeta *Times* czyni rozmaite uwagi z powodu pomienionych kredytów. Ze szczegółowego obrachowania ich wynika, że przewoz każdego żołnierza angielskiego z końmi i amunicyą na teatr wojny kosztuje 100 funt. sterl.

— Podług listów z eskadry Baltyckiej, 24 Kwietnia, admirał Napier krążył w widoku zatoki Finlandzkiej z okrętami: *Duke of Wellington, Saint Jean d'Acre, Cesar, Cressy, Royal George, Edinburgh, Leopard, la Magicienne, the Driver* i *the Gorgon.* Reszta flotty, pod admirałem Corry, krążyła koło Szwedzkich wybrzeży, w widoku Dagerford. Admirał Plumridge, z oficerami specyalnemi, ogląda brzegi. Po zwiedzeniu rozmaitych portów i wybrzeży, aż do Finlandskiej zatoki, w kierunku Helsingfors i wyspy Aland, rozpoznawał port Hongo (Hängöudd); z fortu tego punktu strzelano do anglików, wszakże bez żadnego skutku. Anglicy wysiadali na wyspie Uto i zwiedzili wieś od 50 dymów. Latarnia morska była zgaszona a wyspa całkiem pusta. *(G. P.)*

Londyn, 8 Maja. Depesza z Malty, z dnia 2 Maja, donosi, że 29 Kwietnia okręt *Andes*, przybył do tamecznego portu w dni 8½ i przywiozł pierwszy pułk piechoty. W drodze pożar był się wszczął na okręcie, tak iż musiano wrzucić do morza 60,000 nabojów.

— Podług listów z Beyruth, z dnia 18 Kwietnia, kompanija Wschodnio-indyjska wzmocniła swoją flottyllę w zatoce Perskiej i urządziła kommunikacyą pocztową co-dwutygodniową, między Bagdadem i Bombay, co wszystko zdaje się być spowodowane nieufnością Anglii we względzie Persyi.

— Kalifornijskie gazety zawierają wiadomości: z Sydney, (Australii), po 24 Grudnia i z Tahiti po 25 Stycznia. W Australii panowało znaczne poruszenie umysłów. Liczne stronnictwo oświadcza się za rządem republikantskim, z zupełném oderwaniem się od Anglii; inna, bardziej umiarkowana partya, żąda tylko dla kolonii praw politycznych, bardziej rozciągłych nad te, których dotąd używa.

Londyn, 8 Maja, wieczorem. (Depesza telegraficzna) Kanclerz Skarbu wniosł nowy podatek z powodu wojny. Pobor podwójnego podatku od dochodów ma być przedłużony na rok cały, a cła od trunków w Szkocyi i Irlandyi, oraz od słodu i cukru, powiększone. Summa, przewidywana z tych powiększeń ma wynieść 6,850,000 funtów sterlingów.

Londyn, 9 Maja. Wczora Izba Gmin przyjęła wnioski Kanclerza Skarbu o cle od trunków, słodu i cukru. P. d'Israeli, który zrazu chciał się opierać wnioskowi tegoż Ministra co do niezwłocznego wypuszczenia bonów Skarbu, cofnął swoję oppozycyą na oświadczenie, że cała kwestya będzie poddana pod rozprawy Izby w przyszły Poniedziałek, w formie billu.

— Na Giełdzie 10 Maja, (tel.) Konsolidy 88¾, $\frac{5}{8}$.
(J. de S.-P.)

FRANCYA.

PARYŻ, *7 Maja.* Piszą w gazecie Tulońskiej, 3 Maja: «Ospa epidemiczna zjawiła się pomiędzy ekwipażém fregaty parowej *Caffarelli*, i z tego powodu wojska, które miały zabrać się na tę fregatę, odebrały rozkaz wrócenia do koszar. Sądzą że odprawienie tych wojsk będzie miało miejsce jutro, na okrętach, które w wielkiej liczbie wróciły z Gallipoli.

— Ciekawe doświadczenie, 5 b. m. dokonane było w obec licznego zgromadzenia widzów, pomimo dżdżystej pory, na sadzawce Palais-Royal. Rzucono na wodę kulę szklanną, zawierającą jakiś płyn, i potém rozbito tę kulę za pomocą długiego drąga. Natychmiast płyn zapalił się rozlewając się na powierzchnią wody i gorzał mocnym płomieniem, wydając gęsty dym, przez 56 sekund, tak iż cała sadzawka była pokryta ogniem.

Ten dziwny wypadek jest owocem poszukiwań, czynionych od niejakiego czasu przez P. Niepce de Saint Victor, Komendanta Liwru, znanego już z niektórych odkryć i mianowicie z udoskonaleń processu dagerrotypowego, jenerała Picot, Komendanta Palais Royal, autora znakomitych dzieł w przedmiocie artylleryi, attaku i obrony fortec, i P. Fontaine. Z mieszaniny rozmaitych substancyj chymicznych, ci panowie potrafili otrzymać płyn niekosztowny, zapalający się mocnym ogniem, za zetknięciem się z wodą.

Druga proba, czyniona w przeszłą Niedzielę na Sekwanie, poniżej mostu Grenelle, również doskonale się powiodła, mimo gwałtowny wiatr i wielkie fale na wodzie. Tą razą płomień pałał przeszło przez minutę.

Każdy pojmuje ważność podobnego środka w ręku tego, kto broni lub attakuje fortecę, a szczególniej w bitwie morskiej. Tenże płyn, rzucony w wielkiej ilości, za pomocą pompy na szturmujących, na wojska przechodzące naprzykład rów, wodą napełniony, sprawiłby niewyrachowane szkody. Również straszliwe użycie mogłoby zeń być uczynione do zapalania okrętów nieprzyjacielskich, podpuszczając ku nim łódki, zawierające kule z tym płynem; bo właśnie zatopienie takiej łódki przez broniący się okręt, byłoby hasłem wybuchnienia pożaru, któryby niechybnie objął sam tenże statek. *(P. P.)*

Paryż, 9 Maja. W Monitorze urzędowym czytamy: «Rządy Francuzki i Angielski porozumiały się między sobą dla przedsięwzięcia wszelkich środków przezorności, jakie obecna wojna może uczynić potrzebnemi. W tym celu Cesarz Jmć nakazał utworzenie dwóch obozów manewrujących. Pierwszy, od 100,000 ludzi będzie założony nad brzegami kanału la Manche, między Montreuil i Saint-Omer; drugi, od 50,000 ludzi, pod Marsyliją.

«Rząd Angielski, ze swej strony, gotuje wojska i flottę, mogącą przewieźć posiłki, jakie mogą się potrzebnemi okazać już na Baltyckie, już na Czarne morze.»

— 42 pułk piechoty, stojący w Lyonie, odebrał rozkaz niezwłocznego odpłynienia na Wschód, i zabrany został na statki, mające odwieźć go do portu.

— W gazecie *Toulonnais*, z dnia 5 Maja, czytamy: «Dwa brygi wojenne *le Cerf* i *l'Olivier* odpłyną jutro do portu Greckiego Pirei.

«Dyrekcya artylleryi lądowej nakazała wysłać co najrychlej do Konstantynopola 50 dział fortecznych.

«Korweta parowa *la Tisiphone* i fregata *la Vengeance* uzbrajają się dla odpłynienia na Wschód.»

— Okręt linijowy *le Trident* odpłynął 2 b. m. z Brest, dla połączenia się z flottą admirała Parseval Deschesnes.

Paryż, 10 Maja. Z pewnością zapowiadają bliski powrot do Francyi jenerała Baragnay d'Hilliers, dziś Posła w Turcyi, który, pod osobistym kierunkiem Cesarza, obejmie dowództwo obozu od 100,000 ludzi, mającego się utworzyć pod Helfaut, między Montreuil i St. Omer.

— Na Giełdzie 10 Maja (tel.) 4½ procentowe 92 franki 90 centimów — 3 proc. 65 fr. 90 cent. (*J. de S.-P.*)

WŁOCHY.

RZYM, *25 Kwietnia.* Missya hrabi de Linanges, ku załatwieniu zajścia duchownego w Wielkiém Xięztwie Badeńskiem, (jak donosi korrespondencya *Deutsche Volkshalle*), spełzła na niczém wprzód jeszcze, nim się rozprawy otworzyły. Ojciec święty bowiem oświadczył, że zasady takowego złatwienia; wskazane zostały w zasadach już położonych do układu, przez Arcybiskupa Friburgskiego, wespół z innemi Biskupami prowincyi duchownej Wyższego Renu, które Jego Swiątobliwość uznaje za zupełnie zgodne z prawem kanoniczném. (*J. de S.-P.*)

TURCYA.

Wojska regularne w Andrinopolu odebrały rozkaz udania się natychmiast do Szumli.

— Piszą z Bosnii do gazety Agramskiej: «Cała ludność mahometańska, spisywana jest po okręgach, dla utworzenia pospolitego ruszenia. Fortece na granicy Bosnijskiej, od Austryi, uzbrajają się i zdaje się że Rząd Turecki chce opierać się zajęciu Bosnii i Hercogowiny przez wojska Austryackie.

— Donoszą z Hercogowiny, 29 Kwietnia, że Turcy czynią wszelkie przygotowania do blokowania Montenegro. Liczne barki zbrojne są już gotowe na jeziorze Scutari, a wojska wyciągają kordon po nad granicą.

Marsylija, 8 Maja, wieczorem. (Przez telegraf.) W tej chwili otrzymujemy wiadomości z Konstantynopola po 30 Kwietnia. Lord Roglan przybył wiliją do tej stolicy; było już tam 15,000 wojska angielskiego, które czekało tylko na artylleryą i jazdę. Tyleż francuzów ma tu przybyć już w prost morzem, już z Gallipoli. Flotty sprzymierzone, 25 Kwietnia, stały przed Sewastopolem; dwie dywizye oddzieliły się od nich: jedna do Anapy, druga do Redut-Kale. Statek parowy francuzki i oddział flotty tureckiej zatopiły pod Saloniką trzy okręty greckie z ochotnikami. *Journal de Constantinople* wspomina o nieporozumieniu, zaszłém między Rządem Tureckim i Posłem Francuzkim, który się domogał, iżby greccy poddani, katolicy, nie byli wysyłani z Turcyi. Zajście to zostało złatwione; jenerał Baraguay d'Hilliers przyjął propozycyą, uczynioną mu przez Portę, iż poddanym greckim tej kategoryi udzielone będą indywidualne karty pobytu. (*G. P.*)

GRECYA.

Nowa Gazeta Pruska, podług swoich korrespondencyj z Aten, 27 Kwietnia, pisze, że Rząd Grecki zdaje się mieć mocne postanowienie popierania powstania. Przywodzcy jego, mianowicie Grivas, znajdujący się blisko granicy, prosił Rządu o przysłanie Wodza naczelnego, pieniędzy i amunicyi. Zebrała się Rada Ministrów, na której był Król i kilku jenerałów; nic jeszcze nie uradzono we względzie wodza, który ma być posłany, ale zgodzono się na posłanie żądanych posiłków. Grivas, jak słychać, zbiera swe wojsko i ma znowu ciągnąć na Janinę. Komitet Centralny otrzymuje składki pieniężne ze wszystkich stron świata; grecy z Triestu, Marsylii, Wiednia, Londynu, przysłali znaczne summy.

— Pomimo całą czujność kroazerów angielskich, 800 Greków wylądowali w Macedonii a inni 800 w Cassandria.

— Podług depeszy telegraficznej z Triestu, 10 Maja, Izby Greckie zostały w dniu 1 Maja odroczone. Powstańcy odnieśli korzyści pod Tricala i Karditza. W wodach greckich zjawiło się mnóstwo piratów.

— Xiążę Napoleon przybył do Gallipolli. (*P. P.*)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

TURCYA. *Wanderer* daje wiadomości ze Stambułu z dnia 27 Kwietnia. Po długim namyśle flotta turecka miała nakoniec 30 tego miesiąca wyjść na morze Czarne, dla spółdziałania ze sprzymierzeńcami. Część jej uda się na brzegi Abchazyi.

— Podług nowin ze Stambułu 1 Maja, Grecy nieskompromitowani, dotąd niewysłani z tej stolicy, otrzymali pozwolenie pozostania.

— Depesza telegraficzna z Wiednia, 10 Maja, donosi, że drogą nadzwyczajną otrzymano z Konstantynopola, 2 Maja, wiadomość, że Mocarstwa Zachodnie postanowiły odłożyć bombardowanie Sewastopolu do dalszego czasu.

STOCKHOLM, *4 Maja.* Sir Ch. Napier rozdzielił swoją eskadrę na trzy dywizye; najmocniejsza, pod własném jego dowodztwem, będzie pilnowała drogi do Sweaborga, druga krążyć ma przed portami ruskiemi, a trzecia, najmniej silna, będzie robiła rekonesanse od Połągi do portu Baltyckiego.— W tych dniach powieszono na masztach dwóch majtków, winnych nieposłuszeństwa. — Podług *Zeit* eskadra angielska zmuszona była zimném i burzami do zarzucenia kotwicy na wybrzeżu Szwedzkiém. Przednia straż flotty świeżo spotkała, pod Helsingfors, dwanaście okrętów linijowych ruskich, przed którémi cofnęła się.

KOPENHAGA, *8 Maja.* Eskadra Szwedzka Baltycka, pod wodzą kontr-admirała Krusenstjerna, wyszła na morze z Carlscrona. Podług poźniejszych doniesień połączyła się na z eskadrą Norwegską. — Wczora dwa nowe okręty angielskie *Dragon* i *Hecla* przybyły do Kopenhagi.

GRECYA. Gazeta Marsylska pisze że podług nowin z Aten 27 i 28 Kwietnia, statek parowy turecki przywiozł tam 25 tegoż m. ultimatum Porty, którym wypowiada wojnę, jeżeli Rząd Grecki w ciągu 5 dni nie wypełni żądań, podanych przez Posła Tureckiego przed wyjazdem. Jednoczasowie Posłowie Anglii i Francyi oświadczyli że wyjadą z Aten w razie ostatecznego porożnienia się Grecyi z Portą. Taż gazeta mówi o protokole, mającym się podpisać w Wiedniu, we względzie urządzenia spraw Grecyi.

PARYŻ, *11 Maja.* (Depesza telegr.) Na Giełdzie dziś: 4½ procent. 92 fran. 90 cent. — 3 procent. 66 fran. 30 cent.

LONDYN, *11 Maja.* (Depesza telegr.) Konsolidy 87⅞.

(*J. de S.-P.*)

Позволяется печатать. 6 Мая 1854 года. *Ценсоръ И. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.